



Spauda ir informacija

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas

PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 48/16

2016 m. gegužės 4 d., Liuksemburgas

Sprendimai bylose C-358/14, *Lenkija / Parlamentas ir Taryba*; C-477/14 *Pillbox 38(UK) Limited / Secretary of State for Health* ir C-547/14 *Philip Morris Brands SARL ir kt. / Secretary of State for Health*

Naujoji Europos Sąjungos direktyva dėl tabako gaminių galioja

Tiek išsamesnis pakuočių suvienodinimas, tiek būsimas cigarečių su mentoliu draudimas Sąjungoje ir specialus elektroninių cigarečių reglamentavimas yra teisėti

Pagal naująją 2014 m. direktyvą dėl tabako gaminių¹ siekiama, pirma, sudaryti palankesnes sąlygas sklandžiam tabako ir susijusių gaminių vidaus rinkos veikimui, pagrindu laikant aukštą žmonių sveikatos apsaugos lygį, ir, antra, laikytis Sąjungos įsipareigojimų pagal PPO Tabako kontrolės pagrindų konvenciją².

Šioje direktyvoje visų pirma numatyta uždrausti nuo 2020 m. gegužės 20 d.³ pateikti rinkai būdingo kvapo ar skonio tabako gaminius ir suvienodinti tabako gaminių etiketes bei pakuotes. Be to, šioje direktyvoje taip pat numatyta speciali tvarka, taikoma elektroninėms cigaretėms.

Lenkija, palaikoma Rumunijos, Teisingumo Teisme ginčija cigarečių su mentoliu draudimą (byla C-358/14). Kitose dviejose bylose (C-477/14 ir C-547/14) *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court)* (Aukštasis Teisingumo Teismas (Anglija ir Velsas), Karalienės rūmų skyrius (administracinių bylų kolegija)) Teisingumo Teismo teiraujasi, ar kai kurios direktyvos dėl tabako gaminių nuostatos galioja.

Šios dienos sprendimais **Teisingumo Teismas atmets Lenkijos ieškinį ir patvirtina, kad direktyvos nuostatos**, kurias jis nagrinėjo, **galioja**.

Visų pirma dėl cigarečių su mentoliu draudimo Teisingumo Teismas konstatuoja, kad būdingo kvapo ar skonio tabako gaminiai (ar tai būtų mentolis, ar kita kvapioji medžiaga), pirma, turi bendrų panašių objektyvių požymių ir, antra, turi panašų poveikį pradedant vartoti tabaką ir vartojant jį ilgą laiką. Jis primena, kad mentoliu dėl jo malonaus kvapo ar skonio siekiama tabako gaminius padaryti patrauklesnius vartotojams ir kad sumažinus šių gaminių patrauklumą gali būti prisidėta mažinant naujų ir esamų vartotojų tabako vartojimą ir priklausomybę.

Teisingumo Teismas taip pat konstatuoja, kad priimant direktyvą labai skyrėsi valstybių narių teisės aktai: kai kurios valstybės narės buvo sudariusios skirtingus leidžiamų ar draudžiamų kvapiųjų medžiagų sąrašus, o kitos nebuvo priėmusios konkrečių teisės aktų šiuo aspektu. Be to, Teisingumo Teismas teigia, kad, uždraudus būdingo kvapo ar skonio tabako gaminių pateikimą rinkai, direktyva būtų užkertamas kelias tokiai nevienodai valstybių narių teisės aktų raidai. Todėl Teisingumo Teismas tvirtina, kad tokiu draudimu gali būti sudarytos palankesnės sąlygos sklandžiam tabako ir susijusių gaminių vidaus rinkos veikimui ir kartu šis draudimas yra tinkamas siekiant užtikrinti aukštą žmonių, ypač jaunimo, sveikatos apsaugos lygį.

Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas, pasinaudodamas plačia diskrecija, galėjo teisėtai nustatyti tokį draudimą, nes mažiau ribojančios priemonės, kurių

¹ 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/40/ES dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų, reglamentuojančių tabako ir susijusių gaminių gamybą, pateikimą ir pardavimą, suderinimo ir kuria panaikinama Direktyva 2001/37/EB (OL L 127, p. 1).

² Pasaulio sveikatos organizacijos Tabako kontrolės pagrindų konvencija, pasirašyta 2003 m. gegužės 21 d. Ženevoje.

³ Šis draudimas bus taikomas tabako būdingo kvapo ar skonio gaminiams, kurių pardavimo apimtys Sąjungos mastu sudaro 3 % arba daugiau konkrečios kategorijos gaminių pardavimo apimčių.

siūlė imtis Lenkijos Respublika, neatrodo tokios pat tinkamos siekiamam tikslui įgyvendinti. Anot Teisingumo Teismo, iš tiesų tik būdingo kvapo ar skonio tabako gaminiams padidinus amžiaus ribą, nuo kurios leidžiama juos vartoti, uždraudus tarpvalstybinę prekybą tabako gaminiais ar pateikiant etiketėse įspėjimą apie galimą žalą sveikatai, kuriame būtų nurodyta, jog būdingo kvapo ar skonio tabako gaminiai taip pat kenkia sveikatai kaip ir kiti tabako gaminiai, negali būti sumažintas šių gaminių patrauklumas, todėl ir užkirstas kelias asmenims, kurių amžius didesnis už nustatytą ribą, pradėti vartoti tabaką. Galiausiai Teisingumo Teismas nusprendė, kad toks draudimas nepažeidžia subsidarumo principo.

Dėl tabako gaminių etikečių ir pakuočių suvienodinimo Teisingumo Teismas pirmiausia pažymi, kad valstybėms narėms leidžiama toliau taikyti ar nustatyti naujus reikalavimus tik dėl tabako gaminių pakuočių aspektų, kurie nėra suderinti direktyva.

Dėl draudimo vienetinių pakelių ir išorinės pakuotės etiketėje ir ant paties tabako gaminio nurodyti elementus ir požymius, galinčius skatinti pirkti tabako gaminius ar raginti juos vartoti, net jeigu šiais elementais ir požymiais pateikiamos informacijos turinys yra teisingas, Teisingumo Teismas teigia, kad šiuo draudimu, pirma, galima apsaugoti vartotojus nuo su rūkymu susijusios rizikos ir, antra, juo neviršijama tai, kas būtina siekiamam tikslui įgyvendinti. Teismas taip pat teigia, kad taisyklės, iš esmės susijusios su įspėjimų apie galimą žalą sveikatai vientisumu atidarius pakelį, bendro pobūdžio įspėjimo apie galimą žalą sveikatai ir informacinio pranešimo vieta ir matmenimis ir vienetinių cigarečių pakelių forma ir minimaliu cigarečių skaičiumi viename vienetiniame pakelyje, yra proporcingos.

Be to, Teisingumo Teismas konstatuoja, jog numatęs, kad ant kiekvieno vienetinio pakelio ar išorinės pakuotės turi būti pateikiami įspėjimai apie galimą žalą sveikatai, kurie turi būti sudaryti iš tekstinio įspėjimo ir atitinkamos spalvotos nuotraukos ir turi padengti kiekvieno vienetinio pakelio priekinio ir užpakalinio paviršiaus 65 % išorės ploto, Sąjungos teisės aktų leidėjas neviršijo to, kas tinkama ir būtina.

Dėl elektroninėms cigaretėms taikomos specialios tvarkos, pagal kurią visų pirma gamintojai ir importuotojai privalo pateikti pranešimą valstybių narių kompetentingoms valdžios institucijoms apie gaminius, kuriuos jie ketina pateikti rinkai (pranešimas turi būti pateikiamas prieš šešis mėnesius iki numatyto pateikimo rinkai), turi būti nurodyti tam tikri konkretūs įspėjimai, nikotino kiekis turi būti ne didesnis kaip 20 mg/ml, privaloma pridėti informacinį lapelį, draudžiama reklama ir rėmimas ir numatyta pareiga kasmet teikti ataskaitas, Teisingumo Teismas nurodo, kad šios cigaretės pasižymi kitokiomis objektyviomis savybėmis negu tabako gaminiai. Taigi Sąjungos teisės aktų leidėjas nepažeidė vienodo požiūrio principo nustatęs šioms cigaretėms atskirą teisinę tvarką, kuri taip pat nėra tokia griežta, kaip taikoma tabako gaminiams.

Be to, Teisingumo Teismas pažymi, kad, atsižvelgiant į elektroninių cigarečių ir pildomųjų talpyklų rinkos augimą, nacionalinės taisyklės, susijusios su sąlygomis, kurias turi atitikti šie gaminiai, savaime, nesant suderinimo Sąjungos lygiu, gali sudaryti laisvo prekių judėjimo kliūčių. Teisingumo Teismas taip pat konstatuoja, kad pagal direktyvą valstybėms narėms leidžiama uždrausti tarpvalstybinę nuotolinę prekybą elektroninėmis cigaretėmis ir pildomosiomis talpyklomis ir joje įtvirtintos tam tikros bendros taisyklės jos neuždraudusioms valstybėms narėms, taigi valstybėms narėms sudaromos sąlygos užkirsti kelią šioje direktyvoje nustatytų atitikties taisyklių apėjimui.

Teisingumo Teismas pabrėžia, kad dėl tikro ar galimo pavojaus, susijusio su elektroninių cigarečių vartojimu, Sąjungos teisės aktų leidėjas turėjo imtis veiksmų, laikydamasis iš atsargumo principo kylančių reikalavimų. Šiuo aspektu su elektroninėmis cigaretėmis susijusi notifikavimo pareiga nėra akivaizdžiai netinkama ir ja akivaizdžiai neviršijama tai, kas būtina Sąjungos teisės aktų leidėjo siekiamam tikslui įgyvendinti. Teisingumo Teismas taip pat nepritaria argumentui, kad elektroninių cigarečių ir pildomųjų talpyklų gamintojų ir importuotojų pareiga kasmet kompetentingoms valstybių narių institucijoms teikti tam tikrus duomenis, kad šios institucijos galėtų stebėti rinkos raidą, pažeidžia proporcingumo ir teisinio saugumo principus. Be to, nustatęs maksimalų 20 mg/ml nikotino kiekį, kuris gali būti elektroninių cigarečių skystyje, Sąjungos teisės aktų leidėjas neveikė savavališkai ir akivaizdžiai neviršijo to, kas tinkama ir būtina direktyva siekiamam tikslui įgyvendinti.

Teisingumo Teismas taip pat teigia, jog nėra neproporcinga reikalauti, kad elektroninių cigarečių ir pildomųjų talpyklų vienetiniuose pakeliuose būtų pateikiamas atskiras lapelis, ir juo labiau nėra neproporcinga iš esmės uždrausti su elektroninių cigarečių ir jų pildomosiomis talpyklomis susijusius komercinius pranešimus ir jų rėmimą. Be to, draudimas ūkio subjektams skatinti savo gaminių pardavimą neturi įtakos laisvės užsiimti verslu ir teisės į nuosavybę, pripažintų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, esmei.

Galiausiai Teisingumo Teismas konstatuoja, kad elektroninėms cigaretėms taikoma speciali tvarka nepažeidžia subsidiarumo principo.

PASTABA: Ieškiniu dėl panaikinimo siekiama panaikinti Sąjungos teisei prieštaraujančius Sąjungos institucijų teisės aktus. Tam tikromis sąlygomis valstybės narės, Sąjungos institucijos ir asmenys Teisingumo Teisme arba Bendrajame Teisme gali pareikšti ieškinį dėl panaikinimo. Jeigu ieškinys pagrįstas, teisės aktas panaikinamas. Atitinkama institucija turi užpildyti teisės spragą, kuri gali atsirasti panaikinus teisės aktą.

PASTABA: Valstybių narių teismai savo nagrinėjamosiose bylose gali pateikti Teisingumo Teismui prašymus priimti prejudicinį sprendimą dėl Sąjungos teisės aiškinimo ir Sąjungos aktų galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja pagal nacionalinę teisę iškeltų bylų. Nacionalinis teismas turi priimti sprendimą byloje atsižvelgdamas į Teisingumo Teismo sprendimą. Šis sprendimas yra privalomas ir kitiems nacionaliniams teismams, kurie turi nagrinėti panašų klausimą.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

Visas sprendimų tekstas ([C-358/14](#), [C-477/14](#) ir [C-547/14](#)) nuo jų paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Nuotraukas iš sprendimo paskelbimo posėdžio galima rasti „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106